

Da Kathmandu e Chitwan ella halla da Sagogn

In habitont da Sagogn raquenta da sia patria

■ Seras culturalas, presentaziuns da viadis ed aventuras en tiaras jastras anflan pilpli buna accoglientscha. Cunzun els marcaus ein talas seras adina fetg bein frequentadas. Ch'ina tala anflasi a Sagogn tonta atenziun havessen Rishi Shresta e sia dunna Yvonne Kobler Shresta buca s'imaginau. Rodund 200 persunas han visitau dacuort la sera da Nepal ella halla plurivalenta a Sagogn. Ris e lentiglias seigien il nutriment da basa el Nepal. Tenor stagiun ed occurrenza vegnien aunc vitier legums e carn. Salata verda enconuschien ins denton buc ed era schiglioc maglien ins strusch legums crius: Quellas informaziuns havevan ils organisaturs scret sut la carta da menu dalla sera. Ils rodund 130 hosps che han seschau carmalar per la sera da Nepal a Sagogn han perinagada giu marveglias da degustar caussas exoticas. Buca da far curvien ch'ins maglia buca vivonda criua en quella tiara. Suenter haver viu ed udiu la reportascha dil Nepales Rishi Shresta han ins giu l'impressiun d'esser staus sin in viadi lunsch naven dalla civilisaziun. Rishi e sia dunna svizra Yvonne habiteschan dapi varga diesch onns a Sagogn. Lur affons *Selina e Sonis* van a scola respectiv a scoletta, la dunna ei commembra dil cussegl da scola. Omisdus affons tschontschan romontsch e l'entira famiglia ei integrada stupent el vitg. Forsa gest perquei ei l'idea naschida enteifer la Pro Sagogn da sustener els enten collaborar per la sentupada culturala cul Nepal.

Rishi ed Yvonne han vultu porscher alla populaziun la pussevliadad d'emprender d'enconuscher ina tiara che ha atgnamein mo paucas parallelas culla Svizra. L'ina ei ch'il Nepal ei sco la Svizra ina tiara digl intern che cunfinescha buca culla mar. Sco la Svizra ei il Nepal circumdaus da tiaras bia pli pussentas.

In vitg bandunau ella regiun da Ganesh Himal.

FOTOS MAD

Quella dunna nobla che viva ella regiun da Ganesh Himal ei loscha da sia derivonza. Sia posiziun muossa ella cun purtar las rintgas marcantas.

Cun sia fuorma quadratica schai ella sco in cugn denter la China/Tibet e l'India. La sentupada culturala cull'Asia centrala ha entschiet cun ina tscheina. Rishi ed Yvonne Shresta-Kobler havevan atgnamein spitgau 30 persunas. Durent la davosa fin d'jamna avon la serada ein els vegni surpriu d'ina gronda fuola d'annunziats. La finala han 120 carschi e 20 affons vultu seschar menar culinaria cun el Nepal. Sco cuschinier ha la famiglia Shresta engaschau in camerat dil Nepal. *Tenzing Sherpa* e dus gidonters han preparau il past tradiziunal Dhal Bhat. Sper il ris han els purschiu ina sosa fetg picanta cun coriander e chilli.

Ella halla plurivalenta da Sagogn han ins entupau glied da tuttas varts. Buca mo Sursilvanas e Sursilvans han giu interess d'emprender d'enconuscher glied e tiara dil Nepal. Rishi ha rapportau d'in viadi cul bus ella cuntrada da Ganesh Himal e da siu marcau natal Chitwan. Ei setracta da duas cuntradas diltut differentas. Fertion che Ganesh ei situauas ellas muntognas cun clima criu, profundas valladas cun vitgets che tacan vid las spundas. Chitwan schai ella planira cun clima subtropic. Il bab da Rishi fageva commerci cun vivonda. Biars onns ei el ius a pei dallas muntognas giu ella planira. Cu el transportavi sal silla catla durent il temps da plievgia vegnevi la carga pli e pli leva, ha Rishi raquintau surriend. Da rir han ils Nepales aunc adina buca, malgrad ch'els rian savens e bugen.

Il contrast han ins buca propi saviu s'imaginar, memia lunsch naven ei la moda da viver dalla populaziun. Cun rodund 250 diapositivs ha Rishi avischinai iegl auditori a tradiziuns e religiiun, isonzas, mintgagi e topografia nepalesa. Biars detagls ch'in jester respectiv in turist dall'Europa havess viu culs eglis per exempel d'in alpinist che vul ascender ils cuolms dad 8000 m s. m. ha iegl indigen ch'ei emigraus en Svizra saviu descriver bia pli viv ed autentic. En ina secunda part dalla sentupada cul Nepal ha il convischin da Schluein, *Vitus Walder*, rapportau da siu sustegn culla cumpra ed installaziun dad implonts solars en ina regiun el nord da Kathmandu. Era quella part ei stada ordvat autentica ed ha saviu mussar con grev ch'igl ei d'organisar transports. Schigleiti sch'ins banduna ils marcaus vegn ei pilpli fetg stentus per Europès puppergnai cun logistica.

Augustin Beeli

LA QUOTIDIANA

Editor: Hanspeter Lebrument

Delegau dil cussegl d'administraziun:
Andrea Masüger

Schefredacziun:

Martin Cabalzar, schefredactor (mc)
Gieri Antoni Caviezel, substitut/producent (gac)

Redacziun:

Andreas Cadonau (ac), Erwin Caduff (ec),
Giusep Venzin (gv), Susi Bearth (sb/anr).

Collavuraturas redacziunals:

Sandra Monn (sm),
Alice Bertogg-Darms (ab/anr).

Adressas:

redacziun centrala:
La Quotidiana, Via centrala 4, 7130 Glion,
tel. 081 920 07 10, fax 081 920 07 15.

E-mail: redaktion-lq@suedostschweiz.ch

Editura Suedostschweiz Presse und Print AG,

Via dalla caserna 1, 7007 Cuira;
tel. 081 255 50 50, fax 081 255 51 00

Meinagestiun editura e stampa: Toni Thoma
Servetsch d'abunents e da distribuziun:
tel. 0844 226 226, E-Mail abo@suedostschweiz.ch

Inserats

Suedostschweiz Publicitas AG,

Via centrala 4, 7130 Glion
tel. 081 920 07 17, fax 081 920 07 18,
E-mail: ilanz@so-publicitas.ch

La Quotidiana cumpara tschintg giadas ad emna
Ediziun: «Die Suedostschweiz»: 127 428 exemplars.

Communicaziun da participaziun considerablas
sin fundament da art. 322 CP:

Suedostschweiz Radio/TV AG, Suedostschweiz
Pressevertrieb AG, Suedostschweiz Grischacom AG.

Dretgs d'editor

Igl è scumandà a terzas persunas betg
autorisadas da reutilisar en ina moda u maniera ils inse-
rats stampads en quest titel u parts da quels, surtut cun
endatar els en in servetsch d'online. Mintga cuntra-
venziun vegn persecutada giudizialmain da la societad da
propaganda, suenter avair consultà la editura.

Suedostschweiz Presse und Print AG

MUSTÉR

Parlament approbescha planisaziun locala

(cp) Ils 31 d'october 2008 ha il cussegl da vischnaunca da Mustér approbau la revisiun totala dalla planisaziun locala. Quei pachet cumpeglia la lescha da baghegiar ed igl uorden fundamental cun ils plans da zonas sco era ils plans generals da formaziun e d'avertura. La

votaziun all'urna ei fixada sils 30 da november 2008, ensemen cun las elecziuns dallas autoritads communalas. Ultra da quei ha il parlament communal sancziunau plirs contracts che stattan en connex cun la planisaziun locala.

Saviu risguardar ils biars giavischs dil pertuccai

Sut il presidi da *Cecilia Maissen-Desax* ei il cussegl da vischnaunca s'occupaus da novamein cun quella impurtonta fatschenta. Gia la fin da settember veva el dedicau dus mezs dis alla tractaziun da quei project. Dapi lu ha la procedura da cooperaziun giu liug. Naven dils 12 da settember entochen ils 13 d'october 2008 ein ils plans stai exponi per investa. Enteifer quei interval ein 34 giavischs per modificaziuns vegni inoltrai. Le-greivlamein han tuts saviu vegnir ris-guardai, cun excepziun da tschun che pertuccan ingrondaziuns dalla zona da baghegiar els uclauns. Las fracziuns possedan gia oz memia grondas reservas da suloms, aschia ch'ina ingrondaziun ei buca pusseviva. Tier la lescha da baghegiar, che sebase sil model grischun, ha ei dau bunamein neginas midadas.

La vischnaunca dispona en principi da sufficient terren da baghegiar. Novas enzonaziuns san perquei succeder mo sut strentgas cundiziuns sco l'obligaziun da surbaghegiar igl areal enteifer in temps fi-

xau, ina restricziun dil diever (mo per surbaghegiadas da speciala muntada economica) ni cun restituir ina cumpart dalla plivaleta. Quels principis ein vegni applicai per tuttas novas enzonaziuns.

Entginas novaziuns impurtontas

Cun la revisiun vul ins francar entgens postulats en favur dalla promoziun dalla economia e risguardar ils giavischs dalla populaziun ton sco pussevivel. Perquei vegn la zona da mistregn a Pignola engrondida. Per reactivar il hotel Acla da Fontauna, serraus dapi onns, dat ei ina zona speciala. Quella vegn engrondida entras la parcella vischinonta da 4000 m² surfatscha. La vischnaunca ha segirau quella entras in dretg da cumpra cun las Pendericulas Mustér SA. Aschia dat ei in areal fetg attractiv per in bi project turistic. Sco il president communal *Dumeni Cologn* ha saviu rapportar cuoran intensivas contractivas cun investurs ed ins ha bunas speronzas d'anflar ina sligiazion.

Cun ina enzonaziun al Crest d'Aletta vul ins promover novs stabiliments per ennevar. Quei ei fixau en ina entelgientscha cun las Pendericulas Mustér SA, nua che las cundiziuns vegnan circumscrettas detagliadamein. Il cussegl da vischnaunca ei selegraus ch'igl ei reussiu d'anflar in'accordanza en favur dalla populaziun e dalla coordinaziun dalla strategia turistica. Cun quella reglamentaziun sa la vischnaunca spargnar ina considerabla expensa. Unanimamein vegn la cunvegnientscha approbada. Ella passa denton mo en vigur sche la planisaziun locala vegn approbada aschibein dil pievel sco dalla regenza.

Terren da baghegiar per indigens

A Caschwarz era ei previu in niev quatier per indigens. Quei ei in vegl postulat. Malgrad intensivas contractivas durent in miez onn eis ei buca stau pussevivel d'arrivar ad ina entelgientscha cun ils proprietaris da terren pertuccai. Consequentamein dat ei era negina nova enzonaziun. Sco recumpensa sa la vischnaunca acquistar ed enzonar ina parcella pli gronda ella proxima vischinonza. Era quei contract anfla il consentiment dil cussegl.

Ultra da quei scaffesch'ins las premissas per realisar il Center sursilvan d'agricultura a Salaplauna. Ensemen cun la nova stalla dat ei ina cascharia regiunala e pussevliadada da presentar e vender products da nossa regiun.

Cun la planisaziun vegn era la cunfinaziun denter zona d'uual e zona da baghegiar reglada. Enteifer il termin fixau ein mo paucis giavischs vegni inoltrai. Quels han saviu vegnir risguardai.

Acceleraziun dallas proceduras

Per l'approbaziun dalla regenza quent'ins cun 6 entochen 8 meins, aschia che la revisiun sa passar sil pli baul l'entschatta fenadur 2009 en vigur. Las autoritads communalas fan tuts sforzs per scursanir quella procedura, pertgei entochen che la nova planisaziun ei buca en vigur ein tuts projects pli gronds bloccai.

Suenter ina intensiva ed engaschada debatta ha il cussegl da vischnaunca approbau unanimamein aschibein ils plans da zonas, ils plans da zonas e plans generals da formaziun ed ils plans generals d'avertura sco era la lescha da baghegiar per mauns dalla votaziun dil pievel. Ultra da quei ein plirs contracts vegni sancziunai.

LUMBREIN

In plaz resta vacants

(gv) Alla radunonza communal dil venderdis vargau ei *Giusep Casanova* vegnius eligius per ina ulteriura perioda d'uffeci sco president communal da Lumbrein. Plinavon han ils vischins reeligiu *Conrad Casanova* ed *Anton Pelican* il cussegl communal. *Bernard Capaul* ei eligius da niev en quei gremi. In plaz el cussegl communal resta vacants. Plinavon han ils 60 presents alla radunonza communal reeligiu *Giuli Cabalzar* e *Leonhard Gartmann* ella cummissiun da gestiun. Da niev pren era *Arnold Capaul* plaz en quella cummissiun. Ella cummissiun ovra electrica han ils vischins eligiu ils dus commembers veders *Flurin Capaul* ed *Erwin Capeder* sco era ils dus novs *Gian Derungs* e *Daniel Solèr*. Dus novs commembers ha era la cummissiun da baghegiar, numnadamein *Pius Capaul* ed *Elmar Collenberg*.

reclama

Barla Cahannes, Chur, Grossräthin CVP

“Jährliche Zusatzkosten von 1,5 Milliarden Franken belasten die AHV unnötig. Die Zeche zahlen die Erwerbstätigen über steigende Lohnnebenkosten.”

Am 30. November zur linken AHV-Initiative

NEIN
www.gesunde-ahv.ch